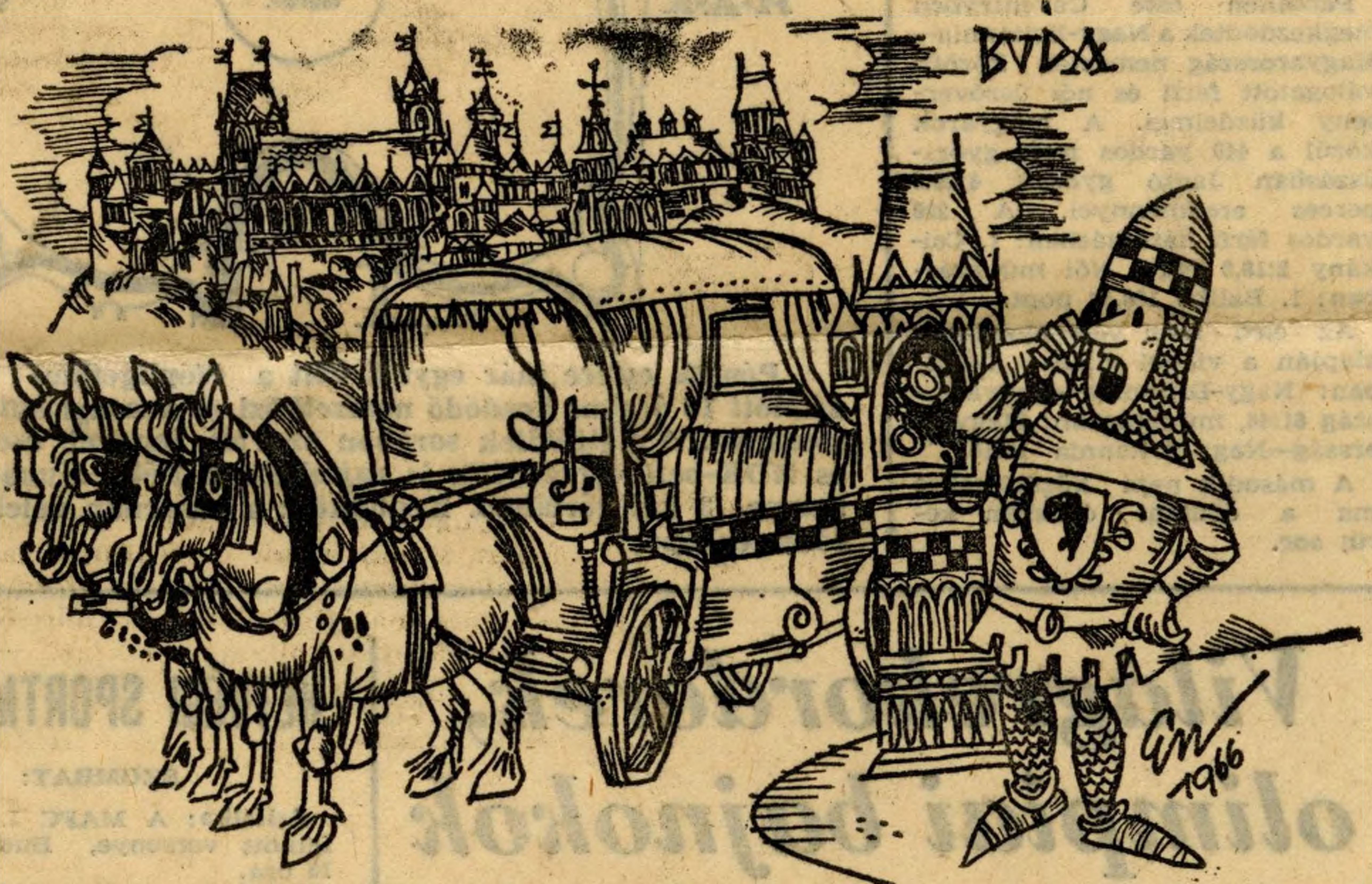

Malacok Buda városának

A HALÁSZVÁROS ♦ DELET SZÓL AZ ÁGYÚ
MIT SZÁLLÍTHAT DELIZSÁNSZON

— Nagyon sajnálom, uram, de televíziót, mosógépet nem szállítunk!...

(Endrődi rajza)

A Víziváros déli része, az egykori Halászbánya ama ritka hely Pesten és Budán, hol az utcák okkal viselik nevüket. Mert Óbudán az Érc utca környékén soha nem volt és nem is lesz érc. S ki látott már a Gazella utca táján antilopot? De itt, a Várhegy alatt, a Ponty utca közelében láthatunk halat — ha nem a Dunában, hát a Horgásztanya ablakában.

Mondanunk sem kell, hogy a Ponty utca régen Halász utca volt — erre jártak le a Várból a halászok — s a mai Halász utcát azelőtt Halvá-sártérnek hívták. De mindezt szót sem érdemelne, ha a Ponty utca és a Halász utca között nem volna ott ma az elektromos javító szövetkezet, s a nevek változása nem emlékeztetne egy tanulságos perre.

KI MIT FOG?

Hajdan minden halász ott foghatott halat és ott adhatta el, ahol éppen kedve szotytyant. Később céhbe tömörültek és szabályozták tevékenységüket, hogy felvegyék a harcot más céhek ellen, melyek ugyancsak a halból akartak megélni. Egyszer azután így szóltak a céhek: mire jó a nagy verseny? A halévési vágy ugyanis gyorsabban nő, mint ahogy szaporodnak a potykák. Tehát amit fogunk, ugyanis mind elkél, hisz kevés. Ezért állapotjunk meg: *ki, mit és hol fog*.

S így lett. A mészáros céh a marha, a szarvas és más vad mellett a tokot és a harsát is mérte, tehát a *nagy* halat. A halász céh árusíthatta a *középhalat*, a környéken fogott pontyot, márnát. A halárus céh pedig *kis halat*, csikot, és rákot árult.

MENJEN HALÉRT PAKSRA

De akkor meg a polgárok kezdtek zúgni. A halárus céh rosszul mérte fel az igényeket és bőjt időben nem volt elég csik a káposztába. A mészáros céh nemcsak a mérésnél csalt, hanem a tokmájhoz hozzácsapott egy kis medvecsontot is. És gyakran verte fel Buda csendjét a halászok üvöltése: „Ha a kedves vevőnek bűdös ez a menyhal, menjen halért Paksra!”

— Nem jó már ez a régi mechanizmus — vélték a hatóságok. — Most csak a hal miatt van panasz. De mi lesz, ha majd a polgárok nem mosnak otthon? Ha kevés lesz a mosoda, megtörténhet, hogy a Patyolat-céh inkább expresszmunkát vállal, ami neki jobb, de nem a rendelőknek. S ha megjelenik a tv? A javítási munkát is úgy

osztják el: nagy hal ide, kis hal oda? Legyen csak verseny a *szolgáltató céhek* között.

S a várhalászok, akik nem tartoztak a fenti három céhhez, jogot kaptak, hogy *mindenféle halat minden vízben foghatnak* és zsákmányukat a mai Halász utca táján árusíthatják — jegyezte fel Hárombék effendi.

A PARIS-KERTBEN

De okulhat a Víziváros múltjából a mindig rosszul járó pesti órák kezelője: erre nem is olyan régen még ágyú jelezte — pontosan — a delet. A Kertészeti Vállalat tanulsága: a Paris-kertben még a kőfalon is gyökeret ereszt a vadon termő fa. S néhány építővállalat okulására: a Fő utcában ma is látható egy-két XV. századbeli ház maradványa, pedig az elmúlt ötszáz év alatt történt egy és más ezen a tájon...

Csak a tanács ne tanulmányozza ilyen alaposan a múltat, mert akkor újév napján malacokat hajthatunk a városházára. Vagy kétszáz év előtt ugyanis a polgárok minden évben négy pár malacot adtak a budai tanács fejének — egy rend posztón, két akó sörön és egy akó boron kívül.

Viszont gondosan olvassák el az egykori Fehér Kereszt-fogadó történetét a — taxisok. A Batthyány téren ma is áll a szép rokokó homlokzatú épület. Hajdan itt állomásoztak a delizsánszok. De jártak erre már szekerek a rómaiak korában is. Ismeretes, mennyit dohognak most a pestiek, mert nem szabad a taxin tv-t vagy mosógépet szállítani. Nos, itt találhatunk új érveket a taxisok. Mert vajon lehetett-e kocsin szállítani tv-t vagy mosógépet Kossuth Lajos vagy Mátyás király, vagy akár Hadrianus idejében?...

Aczél Kovách Tamás